

3 - Mano teisės po teismo

Ar turiu teisę skusti teismo sprendimą?

Taip, sprendimus visada galima apskusti. Apskusti bet kokį sprendimą galima aukštesnės instancijos teismui apeliacine tvarka (*recurso de apelación*). Be to, dėl skundo to aukštesnės instancijos teismo priimti sprendimai gali būti apskusti kasacine tvarka Aukščiausiam Teismui (*Tribunal Supremo*), pateikus kasacinį skundą (*recurso de casación*), kuris gali būti pagrįstas įvairiais pagrindais, priklausomai nuo priimant sprendimą galiojusios pirminės tvarkos. Išimties tvarka sprendimai, priimti nagrinėjant bylas dėl baudžiamųjų nusižengimų, gali būti skundžiami apeliacine tvarka (jų negalima apskusti kasacine tvarka).

Apeliacinio skundo pateikimo terminai priklauso nuo galiojusios tvarkos ir pradami skaičiuoti nuo sprendimo paskelbimo datos. Pvz., įprastinės ir supaprastintos tvarkos arba tvarkos, taikomos dalyvaujant prisiekusiesiems, atveju terminas bus 10 dienų. Skubių teismo procesų atveju ir nagrinėjant bylas dėl baudžiamųjų nusižengimų tas terminas bus 5 dienos. Kasacinis skundas turi būti paskelbtas per 5 dienas. Tam skundui pateikti nustatytas vėlesnis laikotarpis yra 15, 20 arba 30 dienų, priklausomai nuo teritorijos, kurioje yra įsteigtas teismas, priėmęs ginčijamą sprendimą.

Kokiomis kitomis teisių gynimo priemonėmis galima naudotis?

Jeigu jus nuteisė teismo posėdyje *in absentia* (tuo atveju, kai teisiškai įmanoma surengti tokį posėdį), turite teisę apskusti sprendimą, net jeigu praėjo tam nustatytas terminas, remdamasis tais pačiais, apeliaciniam skundui taikomais, pagrindais, 10 dienų laikotarpį pradėdant skaičiuoti nuo tada, kai sužinote apie priimtą sprendimą.

Net jeigu priimtas apkaltinamasis nuosprendis įsiteisėja, tam tikrais atvejais (pvz., kai apkaltinamasis nuosprendis grindžiamas dokumentu ar parodymu, kuris vėliau pripažįstamas suklastotu, arba kai dėl tos pačios nusikalstamos veikos nuteisiami du skirtingi asmenys, iš kurių tik vienas galėtų būti vykdytojas, arba kai nuteistasis sulaukia iš Europos Žmogaus Teisių Teismo palankaus sprendimo) galite siekti jį panaikinti ir priimti naują nuosprendį, remdamiesi įsiteisėjusio nuosprendžio peržiūros tvarka (*recurso de revisión de sentencias firmes*).

Jeigu manote, kad buvo pažeistos jūsų pagrindinės teisės, bet kuriuo atveju, išnaudoję visas su apeliacinių skundų pateikimu teismams susijusias galimybes, galite kreiptis į Konstitucinį Teismą (*Tribunal Constitucional*) su ieškiniu dėl pagrindinių teisių ir laisvių pažeidimo (*recurso de amparo*). Kai tik išnaudojamos visos vidaus teisių gynimo priemonės, galite kreiptis ir į Europos Žmogaus Teisių Teismą.

Kokios yra nuteisimo pasekmės?

Gali būti taikomos įvairios bausmės, atsižvelgiant į tai, koks nusikaltimas padarytas: laisvės atėmimas (pvz., laisvės atėmimas arba intensyvi priežiūra), kitos nei laisvės atėmimo bausmės (pvz., draudimas vairuoti arba viešieji darbai, atsižvelgus į jūsų sutikimą) ir baudos (privalote sumokėti tam tikrą sumą). Be to, be bausmės už padarytą nusikalstamą veiką, jums gali būti nurodyta kompensuoti žalą, jei ji būtų patirta (nagrinėjant tą pačią baudžiamąją bylą, jums gali grėsti civilinė atsakomybė padarius nusikalstamą veiką). Jeigu baudos nesumokėsite, ši bausmė gali būti pakeista laisvės atėmimu arba viešaisiais darbais.

Informacija apie teistumą

Nuteisimas reiškia, kad jūsų atžvilgiu bus įrašas apie teistumą, ir ta informacija bus įtraukta į Ispanijos nuosprendžių registrą (*Registro de Antecedentes Penales*). Į informaciją apie teistumą gali būti atsižvelgta, jeigu nusikalstumėte pakartotinai, nuosprendis būtų griežtesnis arba atlikdami skirtą bausmę netektumėte privilegijų

(pvz., neleistų kreiptis dėl laisvės atėmimo bausmės atidėjimo). Kai tik atliksite skirtą bausmę ir praeis nustatytas laikotarpis, šis įrašas bus panaikintas ir jums nebeturės neigiamų pasekmių. Priklausomai nuo nusikalstamos veikos rūšies ir sunkumo, gali būti taikomas skirtingas laikotarpis: nuo 6 mėnesių už lengviausias nusikalstamas veikas iki 10 metų už sunkiausias.

Nuosprendžio vykdymas, kalinių perkėlimas, probacija ir alternatyvios sankcijos

Kai tik įsiteisėja nuosprendis ir išnaudojamos visos su apeliacinių skundų dėl nuosprendžio pateikimu susijusios galimybės arba pasibaigia apeliacinio skundo pateikimo terminas ir skundas nepateikiamas, nuosprendis privalo būti vykdomas, t. y. privalu atlikti skirtas bausmes. Jeigu asmuo savanoriškai bausmės neatlieka, teisėjas priims jos vykdymui užtikrinti būtinas priemones (pvz., nurodys policijai atlikti jo(s) paiešką ir suimti, kad būtų galima įkalinti, arba areštuoti to asmens turtą, kad būtų galima sumokėti baudą).

Laisvės atėmimo bausmės atidėjimas. Jeigu tai buvo laisvės atėmimo bausmė (laisvės atėmimas arba intensyvi priežiūra nustatytoje vietoje, pvz., namuose) ir jei neturite teistumo už panašias nusikalstamas veikas, o laisvės atėmimo bausmė neviršija atitinkamos trukmės, paprastai dviejų metų, teisėjas gali priimti sprendimą atidėti bausmės vykdymą, t. y. jeigu per nustatytą laiką pakartotinai nenusikalsite, galėsite išvengti įkalinimo kalėjime. Jeigu per tą laiką padarysite kitą nusikalstamą veiką, gali tekti atlikti pirmiau atidėtą bausmę, be to, atlikti bausmę už naują nusikalstamą veiką. Jeigu laisvės atėmimo bausmės atidėjimo metu nusikalstamos veikos nepadarysite, laikoma, kad savo pradinę bausmę atlikote ir, praėjus įstatymu nustatytam laikotarpiui, jūsų įrašas apie teistumą bus ištrintas.

Tam tikrais atvejais, kad galėtų atidėti jūsų laisvės atėmimo bausmę, teisėjas gali nustatyti kitas sąlygas, kurių privalote laikytis, kaip antai lankytis narkomanų reabilitacijos kursuose arba nesilankyti tam tikrose vietose ar laikytis atstumo nuo tam tikrų asmenų.

Alternatyvi bausmė: Jeigu jums paskelbta ne ilgesnio kaip trejų mėnesių trukmės laisvės atėmimo bausmė, teisėjas laisvės atėmimo bausmę bet kuriuo atveju pakeis ne tokia griežta bausme (bauda, viešaisiais darbais arba 24 val. trunkančia priežiūra).

Jeigu esate užsienietis ir jums paskelbta ilgesnio nei metų, bet ne ilgesnio kaip penkių metų trukmės laisvės atėmimo bausmė, teisėjas gali nuspręsti, kad ši bausmė turi būti pakeista išsiuntimu iš šalies teritorijos draudžiant į ją grįžti nustatytą laiką metais. Jeigu laisvės atėmimo bausmė ilgesnė nei penkeri metai, prieš tai, kai būsite išsiųstas, privalėsite atlikti dalį teisėjo nustatytos bausmės ir tada jus bus galima išsiųsti.

Kalinių perkėlimas: Jeigu jums paskelbta laisvės atėmimo bausmė, turite teisę ją atlikti šalia jūsų šeimos namų įkurtame kalėjime, nebent yra išimtinių priežasčių. Be to, jeigu esate Europos Sąjungos pilietis, galite būti perkeltas į savo šalį ir bausmę atlikti joje. Jeigu esate trečiosios šalies pilietis, tai priklausys nuo to, ar toks perkėlimas leidžiamas vadovaujantis tarptautinėmis sutartimis.

Probacija: Jeigu padaryta tam tikra itin sunki nusikalstama veika, be jos atveju taikomų bausmių, nuteistajam gali būti skirtos ikiteisminės kardomosios priemonės netaikant laisvės atėmimo, reikalaujant, kad ji(s) laikytųsi bet kokių jo(s) atžvilgiu teisėjo priimtų nurodymų (paprastai tada, kai nuteistasis, atlikęs laisvės atėmimo bausmę, yra paleidžiamas). Šios priemonės yra labai įvairios: jų pasirinkimas priklausys nuo padaryto nusikaltimo sunkumo arba rūšies (pvz., taikomas gydymas ar dalyvavimas seksualinio švietimo programose arba atstumo nuo tam tikrų asmenų laikymasis ir bendravimas su jais). Jeigu tokių nurodymų nesilaikoma, gali būti taikomos kitos priemonės, o jei pažeidimai yra sunkūs arba pasikartojantys, asmeniui, nesilaikančiam teismo nustatytų priemonių, gali būti pateikti kaltinimai dėl naujos nusikalstamos veikos.

Probacija skiriasi nuo sąlyginio paleidimo, reiškiančio tai, kas būtų skirta asmeniui, kuris jau iš dalies jau atliko jam skirtą laisvės atėmimo bausmę ir kurio elgesys iki tol buvo vertinamas gerai. Tokiais atvejais likusi laisvės atėmimo bausmė gali būti atidėta, o asmuo gali būti išleistas į laisvę ir priverstas laikytis teisėjo nustatytų priemonių.

█ Paskutinis naujinimas: 01/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.